

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Į 2022-03-22

Nr.

Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ASMENS VARDO IR PAVARDĖS RAŠYMO ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANČIUOSE IR KITUOSE DOKUMENTUOSE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Pagal kompetenciją teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgdami į tai, kad asmens tapatybę patvirtinantys dokumentai išduodami, siūlome Nutarimo projektu tvirtinamų Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 2 punkte po žodžių junginio „asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus“ įrašyti žodį „išduodančioms“.

2. Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžta sąvoka „Lietuviška vardo ir pavardės forma“, todėl siūlome šią sąvoką vartoti Taisyklių 6 ir 9 punktuose vietoj sąvokos „lietuviškos kilmės pavardė“.

3. Taisyklių 7 punkte nustatoma, kad jeigu vienas iš vaiko tėvų yra užsienietis, registruojant vaiko gimimą, civilinės būklės akto įrašė tos užsienio valstybės, kurios pilietis yra užsienietis, vardynui būdingas vaiko vardas gali būti rašomas pagal užsienio valstybės vardų rašybos ir darybos taisykles. Tačiau Įstatyme tokios išimties nėra, Įstatyme nustatomas vardo ir pavardės nurašymas ar perrašymas, todėl, mūsų nuomone, vaiko vardas galėtų būti nurašomas arba perrašomas tik iš kito ne Lietuvos Respublikoje išduoto dokumento.

4. Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nekalbama apie šoninę giminystės liniją, todėl siūlome vietoj formuluotės „pagal tiesiąją ar šoninę giminystės liniją protėviai“ vartoti formuluotę „pagal tiesiąją giminystės liniją protėviai“.

5. Įstatymo 4 straipsnyje nustatyti reikalavimai, kurių privaloma laikytis rašant vardą ir pavardę, kurie dokumento šaltinyje įrašyti ne lietuviškais rašmenimis, Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir civilinės būklės aktų įrašuose. Tačiau Taisyklių 9 punkte siūloma nustatyti, kad jeigu vyro pavardė, iš kurios sudaroma moters (mergaitės) pavardė, yra ne lietuviškos kilmės, moters (mergaitės) pavardė gali būti rašoma pagal vyro pavardės kilmės kalbos moterų (mergaičių) pavardžių rašybos ir darybos taisykles, o kilus abejonių dėl moters (mergaitės) pavardės rašymo remiamasi dokumento šaltiniu, įrodančiu giminystę susijusių asmenų – moterų (mergaičių) pavardžių darymo tradiciją. Pažymėtina, kad Įstatyme nenustatyta galimybė pagal pavardės kilmės teisyną sudaryti moterų (mergaičių) pavardes – leidžiama tik nurašyti ar perrašyti pavardę lotyniško pagrindo rašmenimis arba, asmens prašymu, lietuviškais rašmenimis ir (arba) suteikiant lietuvišką pavardės formą. Įstatyme nenustatyta galimybė konkrečiu atveju sudaryti naują (nelietuvišką) pavardės formą, taikant kaip analogiją kitoms tos giminės moterims (mergaitėms) išduotus dokumentus.

Analogiška pastaba ir dėl Taisyklių 11 punkto, nes Įstatyme nėra nustatyta galimybė vartoti kitos tautinės kalbos rašybos ar darybos taisykles sudarant vardus ar pavardes – kalbama tik apie asmenvardžių nurašymą ar perrašymą iš dokumento šaltinio lotyniško pagrindo rašmenimis, o ne naujo vardo ar nelietuviškos pavardės formos sudarymą pagal kitos kalbos (ne lietuvių) rašybos ar darybos taisykles arba taikant kaip analogiją kitiems asmenims išduotus dokumentus

Įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžta sąvoka „ne lietuvių tautybės Lietuvos Respublikos pilietis“, todėl siūlome ją vartoti Taisyklių 11 punkte vietoj žodžių junginio „tautybė Lietuvos Respublikos gyventojų registre nurodyta kita negu lietuvių“.

Taisyklių 11 punkte siūloma nustatyti, kad kilus abejonių dėl ne lietuvių tautybės Lietuvos Respublikos piliečio pavardės rašymo gali būti remiamasi dokumento šaltiniu, įrodančiu giminystę susijusių asmenų pavardžių rašymą, tačiau Įstatyme leidžiama remtis tik protėvių tiesiosios giminystės linijos dokumentų šaltiniu.

6. Siūlome Taisyklių 14.2 papunktyje patikslinti nuorodą į Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ ir ją dėstyti taip: „įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

7. Taisyklių 15 punkte nustatoma, kad užsieniečio, kurio duomenų nėra Užsieniečių registre, Gyventojų registre ar kuris neturi asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų, vardas ir pavardė Taisyklių 14.2 papunktyje nurodytuose dokumentuose rašomi remiantis dokumentais ar duomenimis, nustatytais teisės aktuose, reguliuojančiuose užsieniečių buvimą ir gyvenimą Lietuvos Respublikoje, tačiau nenustatoma, kaip tokiu atveju vardas ir pavardė įrašomi civilinės būklės aktų įrašuose.

8. Taisyklių 16 punkte nustatomos alternatyvos, kad vardas ir pavardė, dokumento šaltinyje įrašyti ne lietuviškais rašmenimis, gali būti arba nurašomi paraidžiui, arba perrašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų). Tačiau Įstatyme tokios alternatyvos nėra, yra aiškiai nustatyta, kad vardas ir pavardė nurašomi paraidžiui lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių

ženklų). Siūlome nustatyti taip, kaip nustatyta Įstatyme, nes pagal siūlomą formuluotę galės būti nurašoma paraidžiui ir ne lotyniškos abėcėlės rašmenimis, pvz., kirilicos.

9. Taisyklių 19 punkte nustatoma alternatyva, kad, remiantis Įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, vardai ir pavardės rašomi lietuviškais rašmenimis arba lietuviška forma pagal tarimą, arba laikantis Lietuvių kalbos rašybos taisyklėse nustatytą transkribavimo ir (ar) gramatinimo taisyklių, tačiau neaišku, kas tokiu atveju nusprendžia, ar rašyti pagal tarimą, ar pagal taisykles, siūlome patikslinti.

10. Taisyklių 21 punkte išskiriami laikotarpiai, kai išduoti dokumentai nebūtų pripažįstami, o asmenys turėtų pateikti dokumentus, išduotus iki 1920 m. spalio 9 d., jeigu gyveno Vilniaus krašte, arba dokumentus, išduotus iki 1939 m. kovo 22 d., jeigu gyveno Klaipėdos krašte, tačiau neaišku, kokį dokumentą galėtų pateikti asmenys, kurie gimė Vilniaus krašte po 1920 m. spalio 9 d. Galbūt šie asmenys galėtų pateikti savo tėvų dokumentus, jeigu jie buvo išduoti iki nurodytų laikotarpių?

Nesuprantama, kodėl Taisyklių 21 punkte nustatoma tokia normos taikymo išimtis – kai nurodytais laikotarpiais asmuo, turėdamas kitos valstybės pilietybę, mirė, jei šiame punkte nurodytą kitos valstybės pilietybės turėjimo faktą patvirtintų tik iki šio laikotarpio, t. y. bet kuriuo atveju iki asmens mirties išduotas dokumentas. Taip pat neaišku, kaip turėtos kitos valstybės pilietybės faktas būtų patvirtinamas (kaip šio punkto nuostatos būtų taikomos) tuo atveju, jei asmuo nurodytu laikotarpiu mirė.

Vidaus reikalų viceministras

Arnoldas Abramavičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, faksas (8 5) 236 2626
el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijai

2022-03- Nr. (7.2.16E)3-
Į 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, įvertinusi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą (TAIS Nr. 22-4292), informuoja, kad pagal savo kompetenciją pastabų neturi.

Ministerijos kanclerė

Inga Černiuk

VALSTYBINĖ LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA

Lietuvos Respublikos teisingumo
ministrei Evelinai Dobrovolskai

2022-04-05 Nr. S1-127 (1.7)
I 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektas (toliau – Projektas) aptartas Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – Kalbos komisija) 2022 m. kovo 31 d. posėdyje ir Vardyno pakomisės kovo 28 ir balandžio 4 d. posėdžiuose. Teikiame nuomonę ir pastabų dėl Projekto (dėl patikslintos 2022-04-05 redakcijos, pateiktos darbo tvarka).

Pirmiausia primename Kalbos komisijos nepritarimą tam tikroms Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatoms, kuriomis pernelyg išplečiamas vardų ir pavardžių rašymas Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose, civilinės būklės aktų įrašuose ir kituose asmeniui Lietuvos Respublikoje išduodamuose oficialiuose dokumentuose (toliau šios trys kategorijos vadinamos apibendrintai – oficialiais dokumentais). Kalbos komisijos nuomone, „išimčių neturėtų būti daug, o svarbiausia – išimtys turi turėti aiškų pagrindą“.

Iki įsigaliojant Įstatymui, dar nėra įvertinta, kiek tautybių apima nauja sąvoka „ne lietuvių tautybės [Lietuvos Respublikos pilietis]“, kiek ir kokių kalbų gali būti vartojama įrašant vardus ir pavardes į oficialius dokumentus (Projekto 11 p.); taip pat iki galo neaišku, kas pagal Įstatymą turėtų būti laikoma dokumento šaltiniu (Projekto 21–22 p.), t. y. kokiais šaltiniais remiantis būtų suteikiama teisė asmens dokumentuose vardus ir pavardes rašyti ne lietuvių kalbos rašmenimis, kiek tokių asmenų būtų ir pan. Kalbos komisija dar yra atkreipusi dėmesį, kad jeigu vaikas gimė Lietuvoje, vienas iš jo tėvų yra Lietuvos Respublikos pilietis (nors kitas yra užsienietis, Projekto 13 p.), šeimos nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvoje, tai jo vardą tikslinga rašyti pagal pagrindinę Lietuvoje galiojančią nuostatą – lietuviškais rašmenimis ir pagal lietuvių kalbos taisykles. Taip pat nelotyniško pagrindo rašmenimis pateiktus vardus ir pavardes tikslinga perrašyti lietuviškais rašmenimis (tiek taikant transkripciją, tiek ir transliteraciją, Projekto IV skyrius). Šiomis bendrosiomis pastabomis skatiname nuostatą vardus ir pavardes oficialiuose dokumentuose rašyti lietuviškais rašmenimis išlaikyti kaip pagrindinę, kitaip tikėtinas neigiamas poveikis šalies kalbiniam ir kultūriniam tapatumui.

Toliau apie kai kurias bendrąsias pastabas kiek detaliau.

Gana aiškus pagrindas užrašyti pavardę ir vardą nelietuviškais rašmenimis – pirminis kitos valstybės išduotas oficialus dokumentas, nuo jo gali būti nurašoma asmens pavardė ir vardas, asmeniui teisėtai priklausanti pavardė (pvz., vaikui – tėvo ar motinos, sutuoktiniui – jo sutuoktinio), šis būdas turėtų būti tinkamas ir užrašant „ne lietuvių tautybės Lietuvos Respublikos piliečio“ pavardę pagal giminės dokumentus, tačiau, sprendžiant iš Projekto 11 punkto, neabejotinai prireiks konkretesnių rekomendacijų, kaip užrašyti įvairių tautybių asmenų pavardes ir vardus pagal jų tautinės kalbos rašybos ir darybos taisykles, ypač jei tautinė kalba naudoja nelotyniško pagrindo rašmenis. Atitinkamai kalbų įvairovė, rašybos nenuoseklumas, metodinių ir kalbinių (įvairių kalbų) rekomendacijų trūkumas sunkins įstaigų, išduodančių oficialius dokumentus, darbą, o bendresniu mastu, kaip minėta, darys neigiamą poveikį Lietuvos valstybės kultūriniam ir kalbiniam tapatumui.

Nuostatai dėl galimybės pa(si)rinkti vardą iš savo tautinio vardyno (Projekto 11 p.) pritariame, ji praktikoje buvo taikoma visą valstybingumo laikotarpį (plg.: brus., rus. *Olga* ir ukr. *Olha*, liet. *Kristina* ir lenk. *Krystyna*), taip pat visu laikotarpiu atsižvelgiama į tokių piliečių moteriškų pavardžių darybos dėsningumus pagal jų gimtosios kalbos taisykles (paprastai paliudyta dokumentuose), tačiau tiek vardai, tiek pavardės buvo užrašomi lietuviškais rašmenimis pagal tarimą raštišku piliečio pageidavimu – arba nesugramatinti (be lietuviškų galūnių), arba sugramatinti (su lietuviškomis galūnėmis). Konstitucinis Teismas 1999 m. spalio 21 d. nutarime pažymėjo, kad asmens tautybė negali būti pagrindas asmeniui reikalauti, kad jam nebūtų taikomos taisyklės, kylančios iš valstybinės kalbos statuso, kitaip būtų pažeistas konstitucinis visų asmenų lygybės įstatymui principas. Taigi dėl to, kaip vertinti reglamentavimą, nustatantį daugelio kitų kalbų, be valstybinės, vartojimą oficialiuose dokumentuose, užrašant piliečių vardus ir pavardes (ne pirminio kitos valstybės išduoto oficialaus dokumento pagrindu), reikėtų sulaukti Konstitucinio Teismo sprendimo.

Nuosekliai per keletą dešimtmečių teigiamai pasisakydama dėl galimybės su užsieniečiu santuoką sudariusio ir jo pavardę paėmusio Lietuvos Respublikos piliečio, taip pat tokių sutuoktinių vaikų pavardes rašyti lotyniško raidyno rašmenimis, dokumento šaltiniu laikant užsieniečio asmens dokumentą, Kalbos komisija 2021-11-04 rašte Nr. S1-416 (1.7) „Dėl išvados pateikimo“ Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui pabrėžė skirtį tarp pavardžių ir vardų reglamentavimo: „[Kalbos komisija] nepitaria tam, [kad nurašymas] visais atvejais būtų taikoma[s] ir tokių vaikų vardams.“ Komisijos nuomone, reikėtų išlaikyti galiojantį vardų reglamentavimą pagal Civilinės būklės aktų registravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-334, 23 punktą: „.... Registruojant ar įtraukiant į apskaitą užsienio valstybių piliečių ir asmenų be pilietybės bei jų vaikų civilinės būklės aktus, šių asmenų vardai ir pavardės civilinės būklės aktų įrašuose rašomi juos paraidžiui perrašant lotyniško pagrindo rašmenimis iš asmens tapatybės dokumento ar užsienio valstybės institucijos išduoto atitinkamo dokumento...“ Jei vaikas gimė Lietuvoje ir čia yra nuolatinė šeimos gyvenamoji vieta, vardas turėtų būti rašomas pagal šioje šalyje galiojančias vardų rašybos oficialiuose dokumentuose nuostatas – lietuviškais rašmenimis, pagal lietuvių kalbos, kaip valstybinės, taisykles.

Iš principo galima pritarti pasirinktiems principams, kaip iš pirminio šaltinio, išduoto užsienio valstybės, perteikti vardus ir pavardes Lietuvos Respublikos oficialiuose dokumentuose – nurašyti paraidžiui tuos, kurie šaltinyje lotyniškos abėcėlės rašmenimis (atsisakant diakritinių ženklų, kaip nustato įstatymas), ir perrašyti lotyniškos abėcėlės rašmenimis (nevarojant diakritinių ženklų), taikant transkripcijos ar transliteravimo taisykles (Projekto IV skyrius). Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvių kalbos rašybos taisyklėse (patvirtintose Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2022 m. sausio 6 d. nutarimu Nr. N-1 (190)) apibrėžta, kad asmenvardžio *transkribavimas*

– kitos kalbos asmenvardžio užrašymas pagal apytikslį tarimą lietuviškais rašmenimis; asmenvardžio *transliteravimas* – nelotyniškos rašto sistemos rašmenimis parašytų asmenvardžių perrašymas paraidžiui (arba kuo tiksliau perteikiant kitokius rašto ženklus) lietuviškais rašmenimis; siekiant tiksliai perteikti autentiškas formas gali būti vartojami papildomi diakritiniai ženklai. Konkrečiau sakant, Lietuvos valstybėje, kur oficiali kalba – lietuvių kalba, transkripcija ir transliteravimas yra perrašymas ne plačiąja prasme lotyniškos abėcėlės, bet lietuvių kalbos rašmenimis. Pavyzdžiui, vienu rašmeniu žymima raidė iš rus. Ж turi būti perrašoma viena lietuvių kalbos raide Ž (bet ne dviem ZH, tuo labiau kad vienokios ir kitokios perrašos perskaitymas lietuviškame kontekste skiriasi nepalyginamai). Žinoma, taikant transliteracijos būdą, du rašmenys turi būti ir perteikiami kaip du, plg.: rus. Анна – transkribuota forma Ana, transliteruota – Anna.

Projekto 21–22 punktai turėtų suteikti aiškumo dėl dokumento šaltinių, kuriais, taikant Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatą, siekiama patvirtinti anksčiau turėtą kitos valstybės pilietybę. Iš principo pritariame tam, kad tokiais šaltiniais nebūtų laikomi dokumentai, išduoti „[l]aikotarpiams nuo 1920 m. spalio 9 d. iki 1940 m. birželio 15 d., jei asmuo, pagal kurį įrodinėjama turėta kitos valstybės pilietybė, gyveno Vilniaus krašto teritorijoje, ar nuo 1939 m. kovo 22 d. iki 1940 m. birželio 15 d., jei asmuo, pagal kurį įrodinėjama turėta kitos valstybės pilietybė, gyveno Klaipėdos krašte“, tačiau kartu abejojame, ar tinkami „iki šių laikotarpių“ išduoti dokumentai, jeigu tai ne Lietuvos valstybingumo laikotarpiams išduoti dokumentai, o pavyzdžiui, išduoti Rusijos Imperijos. (Pakomisės posėdyje kelta abejonė dėl Klaipėdos okupacinio laikotarpio pabaigos – pagal kompetenciją turėtų pasisakyti atitinkamo laikotarpio istorijos specialistai.)

Toliau pastabos dėl tam tikrų Projekto punktų:

5 punkto formuluotė kelia abejonių dėl prasmės ir rišlumo neaiškumų, siūlome formuluoti taip: „Lietuvos Respublikos piliečio vardas rašomas, jeigu neprieštarauja **turi neprieštarauti** gerai moralei, Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai, nepilnamečio vaiko iki 16 metų amžiaus vardas taip pat turi atitikti geriausius vaiko interesus“;

pritariame pasiūlymui naujesnėje Projekto (2022-04-01) redakcijoje iš 6 punkto išbraukti žodžius „lietuviškos kilmės“ ir rašyti tiesiog „pavardės“;

pritariame pasiūlymui naujesnėje Projekto (2022-04-01) redakcijoje iš 7 punkto išbraukti antrą sakinį „Jeigu vienas iš vaiko, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis, tėvų yra užsienietis, registruojant vaiko gimimą Lietuvos Respublikos civilinės metrikacijos įstaigoje, civilinės būklės akto įrašė užsienio valstybės, kurios pilietis yra užsienietis, vardynui būdingas vaiko vardas gali būti rašomas pagal tos užsienio valstybės vardų rašybos ir darybos taisykles“;

8 punkte išimtinai kalbama apie moterų pavardes, todėl siūlome logiškai patikslinti formuluotę įterpiant „moterų“ ir kartu neieškoti moteriškų pavardžių formų pernelyg toli praeityje ir išbraukti „ar kiti protėviai“, formuluoti taip: „... jeigu dokumento šaltiniu įrodoma, kad tėvai, seneliai, proseneliai ~~ar kiti protėviai~~ (**moterys**) pagal tiesiąją ar šoninę giminystės liniją (toliau – giminyste susiję asmenys) arba vienas iš jų turėjo ar turi kitokią tos pavardės (**moteriškąją**) formą“;

9 punktą siūlome išbraukti kaip perteklinį (atsisakyti tiek pirminės formuluotės „Jeigu vyro pavardė, iš kurios sudaroma moters (mergaitės) pavardė, yra ne lietuviškos kilmės“, tiek naujesnės „Moters arba mergaitės pavardė, sudaroma iš kitų kalbų vyriškos formos pavardės“, nes jos abi kelia tokių pačių neaiškumų – iš esmės pakanka 8 punkto bendresnės nuostatos: giminės dokumentais pagrindžiamos tiek nedėsningos, tarminės lietuvių kalbos darybos, tiek apskritai pagal kitų kalbų taisykles sudarytos moterų pavardžių formos, – tai gali būti konkrečiau detalizuota ministerijos rekomendacijose;

10 punkto išbraukimui (naujesnėje redakcijoje) iš principo pritariame;

13 punkto antroji dalis „Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju užsieniečio prašymu vardai ir pavardės gali būti rašomi lietuviškais rašmenimis arba lietuviška vardo ir pavardės forma“, nurodanti į reglamentavimą Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje „[š]io straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais asmens vardas ir pavardė jo prašymu gali būti rašomi lietuviškais rašmenimis arba lietuviška vardo ir pavardės forma“, o tai apima visus atvejus, kai vardas ir pavardė, dokumento šaltinyje įrašyti ne lietuviškais rašmenimis, iš esmės liktų nepaaiškinta, jei ne 20 punktas. Jo naujesnė redakcija yra tikslesnė nei pirminė, tačiau siūlytume išbraukti žodį „arba“, bet neišbraukti žodžio „apytiksliai“: „Įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju asmens vardas ir pavardė jo prašymu rašomi lietuviškais rašmenimis arba lietuviška forma pagal **apytikslį** tarimą (transkripcijos į lietuvių kalbą taisyklės) ir laikantis Lietuvių kalbos rašybos taisyklėse gramatinimo taisyklių“;

17 punkto pateikti du variantai, labiau pritariame šiai formuluotei: „Vardas ir pavardė, dokumento šaltinyje įrašyti nelotyniško pagrindo rašmenimis, perrašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų) laikantis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos tvirtinamų (transkripcijos) taisyklių ar instrukcijų, kitų teisės aktų ar rekomendacijų, nustatančių vardų ir pavardžių transliteravimą“;

19 punkto formuluotę „... nurašomi paraidžiui lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų), išskyrus, kai rašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis su diakritiniais ženklais, kurie yra lietuvių kalbos raidynė“ patariame keisti glaudesne „... nurašomi paraidžiui lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų), **išskyrus tokias pat raides su diakritikais kaip lietuvių kalbos abėcėlėje**“ – galbūt tokia nuostata galėtų būti suformuluota ir atskiru punktu, kad nereikėtų jos kiekvieną kartą kartoti; 19 punkto antro sakinio formuluotę irgi siūlome keisti: „**Taip pat gali būti nurašomi ir papildomi ženklai, nurodyti teisės aktuose, reglamentuojančiuose dokumentų sudarymą ir (arba) išdavimą: brūkšnelis, apostrofas, skliaustai, kablelis, taškas**“ (rašyboje vartojamas terminas *apostrofas* – ne *apostrofa*);

dėl 20 punkto pasisakyta aptariant 13 punktą.

Pabaigoje būtina pastebėti, kad institucijų, išduodančių oficialius dokumentus, praktikoje nepakaks svarstomu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu tvirtinamų taisyklių ar Valstybinės lietuvių kalbos komisijos patvirtintų „Lietuvių kalbos rašybos taisyklių“.

Primeriname, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija dar nėra patvirtinusi kartu su Kalbos komisija parengtų Rekomendacijų civilinės metrikacijos įstaigoms dėl asmenvardžių rašymo civilinės būklės aktų įrašuose projekto (pagal Valstybinės kalbos politikos 2019–2022 metų gairių įgyvendinimo priemonių planą buvo įsipareigojusi tokias rekomendacijas priimti per 2019 metus). Rengiant šį projektą buvo suderintos metodinės (Teisingumo ministerijos) ir kalbinės (Kalbos komisijos) rekomendacijos iš metrikatorių konsultavimo praktikos. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymui prireiks dar daugiau ir metodinių, ir kalbinių rekomendacijų, taip pat ne tik lietuvių kalbos, bet ir kitų kalbų klausimais.

Komisijos pirmininkas

Audrys Antanaitis

Aistė Pangonytė, tel. (8 5) 272 3310, aiste.pangonyte@vlkk.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA

Teisingumo ministerijai

2022-03-28 Nr. (1.19-2022-98)2-168
Į 2022-03-22 Nr. 22-4292

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 22-4292 DERINIMO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektu, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų projekto tobulinimui neturi.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė

Audronė Bedorf, tel. (8 5) 249 9259, el. paštas audrone.bedorf@vtaki.lt
Eivilė Žemaitytė, tel. (8 5) 210 7175, el. paštas eivile.zemaityte@vtaki.lt

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Tilto g. 17, LT-01101 Vilnius, tel. (8 5) 261 4436, el. p. istorija@istorija.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111955361

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TEISINGUMO MINISTERIJAI

2022-03-28 Nr. (1.10) SD-95
I 2022-03-22 Nr. 22-4292

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ASMENS VARDŲ IR
PAVARDĖS RAŠYMO ASMENS TAPATYBĘ PATVIRTINANČIUOSE IR KITUOSE
DOKUMENTUOSE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO DERINIMO

Atsakydamas į Jūsų 2022 m. kovo 22 d. el. laišką, kuriuo siuntėte derinimui teisės akto projektą Nr. 22-4292 „Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos istorijos institutas informuoja, kad Lietuvos Respublikos teisės nutarimo projektui Nr. 22-4292 pastabų neturi.

Direktorius

habil. dr. Alvydas Nikžentaitis

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, faks. (8 5) 262 3120, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2022-04- Nr.
Į 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Viceministrė

Daina Urbanavičienė

Tema: FW: Dėl įstatymo projekto

From: Robertas Duchnevič <robert.duchnevic@tmde.lt>
Sent: Wednesday, April 6, 2022 10:01 AM
To: Neringa Keršienė <neringa.kersiene@tm.lt>
Subject: RE: Dėl įstatymo projekto

Sveiki,

Pastabų neturėsimė.

From: Neringa Keršienė [mailto:neringa.kersiene@tm.lt]
Sent: Monday, April 4, 2022 10:56 AM
To: Robertas Duchnevič <robert.duchnevic@tmde.lt>
Subject: RE: Dėl įstatymo projekto

Sveiki,

Ar turėtumėte pastabų dėl kito TM projekto - Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projekto, kuris buvo pateiktas derinti 2022-03-22.

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/30692b90a9e011ecaf79c2120caf5094?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=2897f34b-6cda-4c2f-8f5f-f75643c94eb8>

Pagarbiai
Robert Duchnevič
Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
vyriausiasis specialistas teisės ir personalo klausimais
tel. (8 5) 219 4806

Tautinių mažumų departamentas
prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
Raugyklos g. 25, LT-01140 Vilnius
www.tmde.lt | [www.fb.com/TMdepartamentas](https://www.facebook.com/TMdepartamentas)

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Siunčiama per Teisės aktų informacinę sistemą

Nr.
Į 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybės įmonė Registrų centras, pagal kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos per Teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas) (TAIS Reg. Nr. 22-4292), teikia pastabas ir pasiūlymus.

Lietuvos Respublikos gyventojų registro duomenimis tiek Lietuvos Respublikos piliečių, tiek asmenų be pilietybės ir kitų valstybių piliečių varduose ir pavardėse yra įrašyti ženklai „-“, „‘“, „^“, „()“¹. Šie ženklai asmenų varduose ir pavardėse perteikiami nurašant vardus ir pavardes pagal užsienio valstybės išduotą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar civilinės būklės akto įrašą liudijantį dokumentą ar kt. dokumentą. Siūlome Nutarimo projektu tvirtinamas Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklės papildyti nuostatomis, reglamentuojančiomis tokių ženklų naudojimo asmenvardžiuose tvarką, t. y. įtvirtinti, kad rašant vardą ir pavardę, naudojami ženklai „-“, „‘“, „^“, „()“, jeigu jie yra nurodyti dokumento šaltinyje. Tokios nuostatos atitinka šiądieninę vardų ir pavardžių rašymo tvarką ir teisės aktus (Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 1V-194 „Dėl Teisės laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 p.).

Generalinis direktorius

Saulius Urbanavičius

Dovilė Gaubaitė, tel. (8 5) 236 4528, el. p. Dovile.Gaubaitė@registrucentras.lt

¹ 2022 m. kovo 29 d. duomenimis Lietuvos Respublikos gyventojų registre buvo registruota 107 Lietuvos Respublikos piliečiai, 243 asmenys be pilietybės ir kitų valstybių piliečiai, kurių asmenvardžiuose įrašyti ženklai „-“, „‘“, „^“, „()“. Įtraukus ženklą „-“, tokių asmenų skaičius ženkliai didesnis – 27079 Lietuvos Respublikos piliečių, 1712 asmenų be pilietybės ir kitų valstybių piliečių, kurių asmenvardžiuose įrašyti ženklai „-“, „‘“, „^“, „()“.

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2022-03- Nr. (4)-SD-
[2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų jam neturi.

Direktorė

Roma Žakaitienė

**MIGRACIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Į 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą Nr. 22-4292, informuoja, kad pastabų ar pasiūlymų dėl pateikto derinti nutarimo projekto pagal kompetenciją neturi.

Direktorė

Evelina Gudzinskaitė

Elina Petrauskaitė, tel. (8 5) 271 7284, el. p. elina.petrauskaite@migracija.gov.lt

**MIGRACIJOS DEPARTAMENTAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

Į 2022-03-22 Nr. (1.27Mr) 2T-408

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos išnagrinėjęs Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ projektą Nr. 22-4292, informuoja, kad pastabų ar pasiūlymų dėl pateikto derinti nutarimo projekto pagal kompetenciją neturi.

Direktorė

Evelina Gudzinskaitė

Elina Petrauskaitė, tel. (8 5) 271 7284, el. p. elina.petrauskaite@migracija.gov.lt

MIGRACIJA.LT

Biudžetinė įstaiga
L. Sapiegos g. 1
LT-10312 Vilnius
Lietuva

Tel. 8 707 67000
El. p. info@migracija.gov.lt
www.migracija.lrv.lt
www.migracija.lt

Duomenys kaupiami
ir saugomi Juridinių
asmenų registre
Kodas 188610666

